Revista Moldovenească de Drept Internaţional şi Relaţii Internaţionale /
Moldavian Journal of International Law and International Relations /
Молдавский журнал международного права и международных отношений

2016, Issue 2, Volume 11, Pages 173-179.
ISSN 1857-1999
Submitted: 16. 02. 2016 | Accepted: 15.06. 2016 | Published: 30.06. 2016

DREPT INTERNAŢIONAL PUBLIC
PUBLIC INTERNATIONAL LAW
МЕЖДУНАРОДНОЕ ПУБЛИЧНОЕ ПРАВО

TEORIA PROGNOZEI - SUPPORT ŞTIINŢIFIC AL DIPLOMAŢIEI PREVENTIVE*

THEORY OF PROGNOSTIC - THE SCIENTIFIC BASE OF PREVENTIVE DIPLOMACY

ТЕОРИЯ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ - НАУЧНАЯ ОСНОВА ПРЕВЕНТИВНОЙ ДИПЛОМАТИИ

ARHILIUC Victoria** / ARHILIUC Victoria / АРХИЛЮК Виктория

ABSTRACT:
THEORY OF PROGNOSTIC - THE SCIENTIFIC BASE OF PREVENTIVE DIPLOMACY

The practical implementation of preventive diplomacy plays an important role of forecasting theory. The forecast means knowing in advance, foreseeing a certain event or phenomenon which may result in the optimization of management, development planning, design solutions.

Being applied in the most diverse spheres of human activity as the economy, scientific and technological progress, demographic process, education, the value of international forecast as international relations and international law is becoming more and more obvious.

Orientation for the future of international law is consistent with the policy of pre-emptive nature of the state and at the same time preventive diplomacy.

Key words: *forecasting theory, preventive diplomacy, international relations, international law forecast.*

JEL Classification: K33, K49, F55

* Articolul a fost perfectat în cadrul Proiectului instituţional 15.817.06.10F al ICJP al AŞM „Redimensionarea politicii externe şi interne a Republicii Moldova din perspectiva evoluţiei proceselor integraţioniste şi modificărilor geopolitice a sistemului internaţional”. / Статья выполнена в рамках научно-исследовательского проекта Института юридических и политических исследований АН Молдовы 15.817.06.10F «Переосмысление внешней и внутренней политики Республики Молдова с перспективы эволюции интеграционных процессов и геополитических изменений международной системы». / The article is made within the framework of a Research project of the Institute of Legal and Political Studies of the Academy of Sciences of Moldova 15.817.06.10F „Rethinking foreign and domestic policy of the Republic of Moldova from the perspective of the evolution of the integration process and the geopolitical changes in the international system”.

** **ARHILIUC Victoria** - Doctor habilitat în drept, profesor cercetător, Universitatea de Stat din Moldova; cercetător ştiinţific, Institutul de Cercetări Juridice şi Politice al AŞM (Republica Moldova). / **ARHILIUC Victoria** - Doctor of Juridical Sciences, Professor, The State University of Moldova; scientific fellow, Institute of Legal and Political Research of ASM (The Republic of Moldova). / **АРХИЛЮК Виктория Нестеровна** - Доктор юридических наук, профессор, Молдавский государственный университет; научный сотрудник Института юридических и политических исследований Академии наук Молдовы (Республика Молдова).

РЕЗЮМЕ:
ТЕОРИЯ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ - НАУЧНАЯ ОСНОВА ПРЕВЕНТИВНОЙ ДИПЛОМАТИИ

В практической реализации превентивной дипломатии большую роль играет теория прогнозирования. Прогноз означает знание наперед, предвидение определенного события или феномена в результате которого возможна оптимизация управления, разработка планов, проектирование решений.

Будучи применена в самых различных сферах человеческой деятельности как экономика, научно-технический прогресс, демографический процесс, образование, все очевиднее становится значение международного прогноза, как международных отношений, так и международно-правового.

Ориентация международного права на будущее согласуется с политикой превентивного характера государства и одновременно с превентивной дипломатией.

Ключевые слова: *теория прогноза, превентивная дипломатия, международные отношения, международно-правовой прогноз.*

JEL Classification: K33, K49, F55
УДК: 341.217(4), 341.223.7

REZUMAT:
TEORIA PROGNOZEI - SUPPORT ŞTIINŢIFIC AL DIPLOMAŢIEI PREVENTIVE

În manifestarea practică a diplomaţiei preventive, care are ca scop preîntâmpinarea conflictelor violente, un rol important îl are teoria prognozei. Prognoza înseamnă cunoaşterea înainte, prevederea unui anumit eveniment sau fenomen în rezultatul cărui fapt este posibilă optimizarea guvernării, elaborarea planurilor, proiectarea hotărârilor.

Fiind aplicată în cele mai diverse domenii ale activităţii umane cum ar fi economia, progresul tehnico-ştiinţific, procesele demografice, învăţământul, tot mai evidentă devine însemnătatea prognozei internaţionale atât a relaţiilor internaţionale cât şi a prognozei juridice internaţionale.

Orientarea spre viitor a dreptului internaţional este în coerenţă cu politica de orientare preventivă a statului şi concomitent cu diplomaţia preventivă.

Cuvinte cheie: *teoria prognozei, diplomaţie preventivă, prognoza relaţiilor internaţionale, dreptul internaţional.*

JEL Classification: K33, K49, F55
CZU: 341.217(4), 341.223.7

În condiţiile modificărilor geopolitice, a acţiunilor întreprinse de unele state şi non conformării lor cu unele principii fundamentale ale dreptului internaţional considerăm actuale careva concretizări privind diplomaţia preventivă.

Diplomaţia preventivă este activitatea organelor competente ale statelor, a organizaţiilor internaţionale şi a altor participanţi ai vieţii publice, efectuată în limitele dreptului internaţional, în forme şi măsuri diferite pentru a preîntâmpina conflictele violente sau a diminua daunele care ar putea fi produse de ele.[1] Pe lângă semnele caracteristice diplomaţiei preventive deja stabilite cum ar fi capacitatea de a răspunde intereselor şi valorilor umane universale, sporirea eficacităţii activităţii diplomatice a statelor şi organizaţiilor internaţionale, preîntâmpinarea apariţiei unui potenţial conflict sau situaţii de conflict, poate fi evidenţiat faptul că un rol însemnat în manifestarea practică a diplomaţiei preventive se cere a fi atribuit prognozei sau prevederii evenimentelor. Măiestria de a prevedea, de a precalcula urmările măsurilor şi paşilor întreprinşi trebuie să fie calitatea inerentă a diplomaţiei şi a celor care o traduc în viaţă. [2]

[1] Arhiliuc V. Diplomaţia preventivă şi dreptul internaţional. Autoreferat ştiinţific al tezei de doctor habilitat în drept. Chişinău: CEP USM, 2002, p. 16.

[2] Федотов В. Прогностика и ее методологический комплекс. [On-line]: http://www.observer.materik.ru/observer/N||_2003/||_15.htm (Vizitat la: 06.05.2015).

Pentru a prevedea evoluția evenimentelor sau a unui anumit proces este necesar de a te baza pe o teorie care să reflecte conexiunile și legitățile lui esențiale. Cu cât este mai perfectă teoria cu atât ea reflectă mai deplin conexiunile esențiale din realitatea înconjurătoare, cu atât mai eficientă este previziunea.[3]

Aceasta la rândul său poate avea ca rezultat perfecționarea elaborării planurilor, programelor, hotărârilor. În scopul asigurării eficienței diplomației preventive este necesar de a utiliza în calitate de suport științific teoria prognozei.

Termenul prognoză (prognozis) are origine greacă ceia ce înseamnă a cunoaște înainte, a prevedea – este o varietate a prevederii științifice, o cercetare specială de perspectivă a unui oarecare fenomen. În sfera socială prognoza sau pronosticul constituie una din bazele științifice a guvernării sociale (a formulării scopurilor, a planificării, a programării, a proiectării hotărârilor de gestionare).[4]

În baza prognozei sunt formulate idei, sarcini, principii, care servesc ca instrumente de realizare sau preîntâmpinarea realizării prognozei. În prezent prognoza cuprinde cele mai variate domenii de activitate umană –politica, relațiile internaționale, economia, progresul tehnico-științific, procesele demografice și sociale, învățământul ș.a. Prevederea evenimentelor oferă posibilitatea de a te pregăti de ele, de a lua în considerație urmările pozitive și negative, iar când este posibil de a interveni în mersul lor, de a controla acest proces și de a acționa pentru a traduce în viață a unei alternative pentru viitor. Din acest punct de vedere prezintă interes cunoașterea conținutului teoriei prognozei, care include obiectul, tipurile, metodele, mijloacele prognozei.

Considerăm utilă caracteristica generală a prognozei și evidențierea unor particularități specifice. Este recunoscut că exactitatea prognozei nu poate fi absolută în principiu si depinde de așa factori ca volumul datelor inițiale verificate și perioada de selectare a lor, volumul datelor inițiale neverificate și perioada selectării lor, atribuțiile sistemei obiectului supus prognozei, metodele prognozării ș.a. Condițional prognozele pot fi clasificate în dependență de termen în prognoze de scurtă durată, de durată medie, de lungă durată și de foarte lungă durată. După spațiul cuprinderii se deosebește prognoza particulară, locală, regională, de ramură, pe țări, mondială sau globală. După criteriul responsabilității prognoza poate fi personală, de nivelul întreprinderii, organizației,, a organelor de stat.

În procesul prognozării pot fi utilizate diverse metode așa ca metoda statistică, aprecierile experților, metoda modelării, metoda intuitivă.[5] În ce privește tipurile de prognoză se deosebesc prognoze tehnologice, economice, sociale (prognoza schimbărilor sociale, a dispoziției societății în general), criminologice, a dezvoltării concurenței, juridice, financiare, demografice, geologice, tehnologice ș.a.

Tematica prognozei este deosebit de actuală în prezent despre care fapt ne vorbesc și publicațiile la temă, elaborate de specialiști în diferite domenii.[6]

În ce privește prognoza în sfera relațiilor internaționale se constată că este puțin dezvoltată,

[3] Mic dicționar de filozofie. Chișinău: Cartea moldovenescă, 1990, p. 233-234.

[4] Философский словарь. Под ред. И.Т.Фролова, издание пятое. М.: Политической литературы, 1987, с. 385.

[5] Методы прогнозирования. [On-line]: http://criteria-importance-theory.ru%DO%9F%D1%80%DO%BE%DO%B3%DO%BD (Vizitat la: 06.05.2015).

[6] Светуньков И.С., Светуньков С.Г. Методы социально-экономического прогнозирования. Том 1.Теория и методология. М.: Юрайт, 2015. 351с.; Панарин А.С. Глобальное политическое прогнозирование. [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/zpu/2004_1/Panarin/25.pdf (Vizitat la: 05.06.2015); Цирель С.В. Предсказание и прогноз. В: История и математика: Концептуальное пространство и направления поиска. [On-line]: http://urss.ru/cgi-bin/db.pl?cp=&page=Book&id=70610&lang=Ru&blang=ru&list=Found).M.:UPCC,2007 (Vizitat la: 05.06.2015); Информационные источники криминалистического прогнозирования. Под ред. Е.П. Ищенко. В: Криминалистика. [On-line]: http://bibliotekar.rucriminalistika-1|22.htm (Vizitat la: 05.06.2015); Юристь,2000.-пар.4.; Понятие прогнозирования. Виды прогнозов. [On-line]: http://www.ereport.ru/articles/firms/prognoz.htm (Vizitat la: 05.06.2015); Основные виды и типы прогнозирования в управленческой деятельности. [On-line]: http://www.psyarticles.ru/view_post.php?id=461 (Vizitat la: 05.06.2015); Арефьева Н.Т. Прогнозирование и его социокультурные цели. [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2010/4/Arefieva/ (Vizitat la: 05.06.2015); Гневашева В.А. Прогнозирование экономики:понятия и история. В: Знание. Понимание. Умение. 2005, с. 141-144. [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/zpu/2005_2/Gnevasheva/18.pdf (Vizitat la: 05.06.2015); Сидельников Ю.В. Системный анализ технологии экспертного прогнозирования. М.: Изд-во МАИ, 2007. 348 с.

cercetările pe această temă au un caracter sporadic iar utilizarea lor practică este limitată. Cu toate acestea în ultimul timp se efectuează investigații in domeniul prognozei internaționale de către autori din diferite țari.

În literatura rusă Panarin A.S. este primul autor care a elaborat teoria prognozei internaționale, bazată pe criteriul socio-cultural. În opinia sa prognoza internațională se bazează pe identificarea programelor genetice secrete încadrate în tradițiile culturale, în valori, realizate ulterior în variate practici social-politice. El tratează istoria politică contemporană prin prisma modelelor prognostice „Est-Vest„ „Nord-Sud„ „Rusia-Est„ „Vest-Zona Asia Pacific„[7]

Un alt cercetător rus Iu.V.Iakoveț în investigațiile sale, bazate pe viziunea civilizației, consideră globalizarea problema cheie în prognoza internațională contemporană. Autorul cercetează formarea generației a patra a civilizațiilor locale, tendința dinamicii numărului populației până în 2050 și problemele ecologice care le însoțesc, răspândirea modului de producție post-industrial, schimbările radicale în economia globală. În rezultat sunt examinate întrebările privind diferențierea structurii relațiilor de putere în condițiile globalizării , aspectele geopolitice și socioculturale, problemele stratificării și mobilității sociale în plan global și de lungă durată.[8]

V.I.Pantin cercetează principalele abordări față de prognoza internațională în baza analizei tendințelor dezvoltării istorice. Autorul face concluziile sale prognostice despre dezvoltarea Rusiei și a altor țari în prima jumătate a secolului XXI, fundamentate pe cercetările ritmurilor și ciclurilor dinamicii social-politice.[9]

În mod special poate fi menționată lucrarea specialistului în domeniul relațiilor internaționale și politologiei, membrului Academiei de științe a Rusiei, profesorului Vladimir Li „Teoria prognozei internaționale„. În rezumatul lucrării autorul menționează ca cercetările cu caracter de prognoză a relațiilor internaționale în ultimii ani au o deosebită importanță. Nivelul incertitudinii în lume a crescut, iar tendințele de diminuare nu se observă, ba chiar incertitudinile se întețesc. Elaborarea mecanismelor și mijloacelor care ar permite prognoza situațiilor de criză si a conflictelor potențiale devine o problemă de însemnătate vitală pentru politicieni și a comunității internaționale.[10]

Cercetările efectuate de către Vladimir Li au un caracter generalizator, sarcina lor este de a da o viziune deplină și sistematizată privind prognoza internațională, scenariile posibile în cadrul fiecărei viziuni, evidențiază particularitățile lor, părțile puternice și slabe din punct de vedere al formării și promovării unui anumit curs al politicii externe, măsurii corespunderii lui realităților viitoare. Autorul acordă o mare atenție problemelor globalizării și critică scenariile pronosticate care nu iau în considerație acest fenomen.

Operând cu argumente științifice proprii autorul a elaborat modelul sistemic al evoluției relațiilor internaționale în perioada postbipolară din care reiese că orânduirea globală multipolară presupune:

- sistemă mai democratică a relațiilor internaționale;
- structură mai echitabilă a politicii mondiale (cu participarea nu numai a statelor mari, dar și a celor medii și a statelor mici);
- un model mai efectiv de interacțiune între regionalism și globalism.

Vladimir Li afirmă în lucrarea sa, că este imposibil în perioada actuală să fii savant în domeniul internațional sau diplomat și să nu cunoști teoria și practica prognozei internaționale. Lipsa viziunilor necesare privind sistemul internațional în viitor nu odată a fost menționată și de conducători ai politicii externe a statelor. Încă la sfârșitul secolului trecut ex Ministrul de externe al Federației Ruse, A.Kozîrev recunoștea: „Noi ca și înainte foarte nebulos ne închipuim sistemul internațional în care va urma să acționăm în veacul următor".

Cele mai actuale scenarii pronosticate sunt expuse în lucrările autorilor Immanuel Maurice Wallerstein și S. Huntington. În lucrarea sa „Analiza sistemelor mondiale și situația în lumea

[7] Панарин А.С. Глобальное политическое прогнозирование. Фрагменты выступления на методологическом семинаре в Мос.ГУ. [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/zpu/2004_1/Panarin/25.pdf (Vizitat la: 05.06.2015).

[8] Яковец Ю.В. Циклы, кризисы, прогнозы. М.: Наука,1999, с. 230-241.

[9] Пантин В.И. Циклы и волны глобальной истории. Глобализация в историческом измерении. М.: Новый век, 2003, с. 260.

[10] Владимир Ли. Теория международного прогнозирования. [On-line]: http://www.globalaffairs.ru/book/n_1596 (Vizitat la: 05.06.2015).

contemporană[11], Immanuel Maurice Wallerstein, bazînduse pe viziunea sistemică mondială, analizează starea actuală a capitalismului şi viitorul acestuia. În opinia autorului, sistemul capitalist contemporan, ca şi oricare sistem a avut un început, şi , ca urmare, va avea şi sfârşit. În scenariile sale pronosticate autorul confirmă, că anume extinderea globală a capitalismului, integrarea întregii lumi într-o singură economie mondială sunt vestitorii zdruncinărilor globale, deoarece posibilităţile expansiunii externe, extensive sunt epuizate.

În acelaşi timp istoria confirmă o mare capacitate vitală a organizării sociale a omenirii, care i-a asigurat supravieţuirea şi ia deschis calea spre dezvoltare în continuare. Aceasta este caracteristic şi pentru sistemul internaţional. În anii celui de al doilea război mondial în timp scurt sistemul internaţional s-a reformat în scopul luptei cu fascismul. În timpul războiului rece a reuşit să reziste la provocările primejdioase.

Pe lângă investigarea teoretică tematica prognozei internaţionale este expusă şi în documente oficiale. Printre acestea sunt Raportul Secretarului General al Organizaţiei Naţiunilor Unite din 2000, Declaraţia Conferinţei conducătorilor parlamentelor, ce reflectă viziunea parlamentară a cooperării internaţionale la începutul mileniului al treilea, Prognoza legăturilor economice externe a SUA în perioada 2000-2015 elaborată de ИМЭМО РАН ş.a.

În mod special la temă se referă informaţia privind prognoza juridică. Este stabilit că prognoza juridică prezintă pronosticul sferei juridice al obiectului social-economic. Ca metodă în procesul prognozei juridice este raţional să fie aplicate cea a expertizei şi ceva mai rar metoda modelării şi metoda statistică.

O deosebită importanţă o are prognoza pentru dreptul comunităţii internaţionale. În acest sens dreptul prezintă modelul solicitat pentru sistemul internaţional. Acesta conţine informaţia despre modul de conduită necesar pentru realizarea în practică a modelului internaţional programat. Asemenea altor fenomene dreptul internaţional prezintă în sine unitatea trecutului, prezentului şi viitorului. Pot fi identificate trei varietăţi ale dreptului internaţional:

1) Drept internaţional formal – aşa cum este formulat în norme;
2) Drept internaţional de fapt –aşa cum este aplicat în relaţiile internaţionale;
3) Drept internaţional ideal – modelul ideal dorit.[12]

Dezvoltarea dreptului internaţional are loc prin interacţiunea acestor trei varietăţi. Dreptul internaţional formal presupune avansarea până la nivelul său a dreptului internaţional real şi continuă spre cel ideal.

Dreptul este determinat de nivelul de dezvoltare a societăţii şi trebuie să fie în corespundere cu realitatea vieţii şi al progresului social. Totodată este necesară o anumită anticipare in conţinutul normelor de drept internaţional pentru a contribui la avansarea relaţiilor internaţionale la un nou nivel. Orientarea spre viitor al dreptului internaţional este în coerenţă cu politica de orientare preventivă a statului şi concomitent cu diplomaţia preventivă. Diplomaţia preventivă fiind un mijloc de realizare a politicii externe de orientare preventivă a statului are ca bază juridică normele cu caracter preventiv ale dreptului internaţional.

Atunci când politica externă a statului are un caracter pragmatic ea este determinată de o gândire tradiţională şi este îndreptată spre rezolvarea întrebărilor din ziua de azi. O astfel de politică nu ia în consideraţie faptul că aranjamentele efectuate neglijând perspectivele sunt lipsite de siguranţă şi capabile să contribuie la apariţia problemelor şi mai complicate. Optimizarea activităţii practice, stabilirea scopurilor politicii externe şi realizarea lor eficientă este de neconceput fără a lua în consideraţie viitorul. Aceasta la rândul său influenţează asupra poziţiei statului faţă de dreptul internaţional, contribuie la conştientizarea de către state a intereselor lor de lungă durată.

În final am putea menţiona că prognoza ştiinţifică este o condiţie însemnată pentru eficacitatea reglementărilor juridice internaţionale şi trebuie utilizată în activitatea practică. Aceasta însă nu diminuează necesitatea soluţionării problemelor de zi cu zi, fără de care, chiar deţinând informaţia pentru viitor, dar necunoscând metodele concrete şi mijloacele de acţiune imediate, pot surveni insuccese. Prognoza în plan internaţional este efectivă atunci

[11] Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире. Пер.с англ. П.М. Курдюкина. Под общей ред. Б.Ю. Кагарлицкий. СПб: Изд. Университетская книга, 2001. 416 с.

[12] Международно-правовое регулирование. [On-line]: http://www.irbis.vegu.ru/repos/7510/Html/246.htm (Vizitat la: 05.06.2015).

când se îmbina cu un nivel înalt de reglementare juridică internațională.

Bibliografie:

1. Arhiliuc V. Diplomația preventivă și dreptul internațional. Autoreferat științific al tezei de doctor habilitat în drept. Chișinău: CEP USM, 2002, p.16
2. Федотов В. Прогностика и ее методологический комплекс. http://www.observer.materik.ru/observer/N||_2003/||_15.htm (Vizitat la: 05.06.2015).
3. Mic dicționar de filozofie. Chișinău: Cartea moldovenească, 1990.
4. Философский словарь. Под ред. И.Т.Фролова, издание пятое. М.: Изд-во Политической литературы, 1987. 590 с.
5. Методы прогнозирования. http://criteria-importance-theory.ru%DO%9F%D1%80%DO%BE%DO%B3%DO%BD (Vizitat la: 05.06.2015).
6. Светуньков И.С., Светуньков С.Г. Методы социально-экономического прогнозирования.Том 1.Теория и методология. Москва, Юрайт,2015. -351с.;
7. Панарин А.С. Глобальное политическое прогнозирование. http://www.zpu-journal.ru/zpu/2004_1/Panarin/25.pdf (Vizitat la: 05.06.2015).
8. Цирель С.В. Предсказание и прогноз. В: История и математика: Концептуальное пространство и направления поиска. [On-line]: http://urss.ru/cgi-bin/db.pl?cp=&page=Book&id=70610&lang=Ru&blang=ru&list=Found).M.:UPCC,2007 (Vizitat la: 05.06.2015).
9. Информационные источники криминалистического прогнозирования. Под ред. Е.П. Ищенко. В: Криминалистика. Юристъ, 2000. [On-line]: http://bibliotekar.rucriminalistika-1|22.htm (Vizitat la: 05.06.2015).
10. Понятие прогнозирования. Виды прогнозов. [On-line]: http://www.ereport.ru/articles/firms/prognoz.htm (Vizitat la: 05.06.2015).
11. Основные виды и типы прогнозирования в управленческой деятельности [On-line]: http://www.psyarticles.ru/view_post.php?id=461 (Vizitat la: 05.06.2015).
12. Арефьева Н.Т. Прогнозирование и его социо-культурные цели. [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2010/4/Arefieva/ (Vizitat la: 05.06.2015).
13. Гневашева В.А. Прогнозирование экономики: понятия и история [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/zpu/2005_2/Gnevasheva/18.pdf (Vizitat la: 05.06.2015).
14. Сидельников Ю.В. Системный анализ технологии экспертного прогнозирования. М.: Изд-во МАИ, 2007. 348 с.
15. Панарин А.С.Глобальное политическое прогнозирование. Фрагменты выступления на методологическом семинаре в Мос. ГУ. [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/zpu/2004_1/Panarin/25.pdf (Vizitat la: 05.06.2015).
16. Яковец Ю.В. Циклы, кризисы, прогнозы. М.: Наука,1999. 448 с.
17. Пантин В.И. Циклы и волны глобальной истории. Глобализация в историческом измерении. М.: Новый век, 2003. 276 с.
18. Владимир Ли. Теория международного прогнозирования. [On-line]: http://www.globalaffairs.ru/book/n_1596 (Vizitat la: 05.06.2015).
19. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире. Пер. с англ. П.М.Курдюкина. Под общей ред. Б.Ю. Кагарлицкий. СПб: Изд. Университетская книга, 2001. 416 с.
20. Международно-правовое регулирование. [On-line]: http://www.irbis.vegu.ru/repos/7510/Html/246.htm (Vizitat la: 05.06.2015).

Bibliography:

1. Arhiliuc V. Diplomația preventivă și dreptul internațional. Autoreferat științific al tezei de doctor habilitat în drept. Chișinău: CEP USM, 2002, p.16.
2. Fedotov V. Prognostika i ee metodologicheskij kompleks. http://www.observer.materik.ru/observer/N||_2003/||_15.htm (Visited on: 05.06.2015).
3. Mic dicționar de filozofie. Chișinău: Cartea moldovenească, 1990.
4. Filosofskij slovar'. Pod red. I.T.Frolova, izdanie pjatoe. M.: Izd-vo Politicheskoj literatury, 1987. 590 s.
5. Metody prognozirovanija. http://criteria-importance-theory.ru%DO%9F%D1%80%DO%BE%DO%B3%DO%BD (Visited on: 05.06.2015).
6. Svetun'kov I.S., Svetun'kov S.G. Metody social'no-jekonomicheskogo prognozirovanija.Tom 1.Teorija i metodologija. Moskva, Jurajt,2015. -351 p.
7. Panarin A.S. Global'noe politicheskoe prognozirovanie. http://www.zpu-journal.ru/zpu/2004_1/Panarin/25.pdf (Visited on: 05.06.2015).
8. Cirel' S.V. Predskazanie i prognoz. V: Istorija i matematika: Konceptual'noe prostranstvo i napravlenija poiska. [On-line]: http://urss.ru/cgi-bin/db.pl?cp=&page=Book&id=70610&lang=Ru&blang=ru&list=Found).M.:UPCC,2007 (Visited on: 05.06.2015).

9. Informacionnye istochniki kriminalisticheskogo prognozirovanija. Pod red. E.P. Ishhenko. V: Kriminalistika. Jurist#, 2000. [On-line]: http://bibliotekar.rucriminalistika-1|22.htm (Visited on: 05.06.2015).

10. Ponjatie prognozirovanija. Vidy prognozov. [On-line]: http://www.ereport.ru/articles/firms/prognoz.htm (Visited on: 05.06.2015).

11. Osnovnye vidy i tipy prognozirovanija v upravlencheskoj dejatel'nosti [On-line]: http://www.psyarticles.ru/view_post.php?id=461 (Visited on: 05.06.2015).

12. Aref'eva N.T. Prognozirovanie i ego socio-kul'turnye celi. [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2010/4/Arefieva/ (Visited on: 05.06.2015).

13. Gnevasheva V.A. Prognozirovanie jekonomiki: ponjatija i istorija [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/zpu/2005_2/Gnevasheva/18.pdf (Visited on: 05.06.2015).

14. Sidel'nikov Ju.V. Sistemnyj analiz tehnologii jekspertnogo prognozirovanija. M.: Izd-vo MAI, 2007. 348 p.

15. Panarin A.S.Global'noe politicheskoe prognozirovanie. Fragmenty vystuplenija na metodologicheskom seminare v Mos. GU. [On-line]: http://www.zpu-journal.ru/zpu/2004_1/Panarin/25.pdf (Visited on: 05.06.2015).

16. Jakovec Ju.V. Cikly, krizisy, prognozy. M.: Nauka,1999. 448 p.

17. Pantin V.I. Cikly i volny global'noj istorii. Globalizacija v istoricheskom izmerenii. M.: Novyj vek, 2003. 276 p.

18. Vladimir Li. Teorija mezhdunarodnogo prognozirovanija. [On-line]: http://www.globalaffairs.ru/book/n_1596 (Visited on: 05.06.2015).

19. Vallerstajn I. Analiz mirovyh sistem i situacija v sovremennom mire. Per. s angl. P.M.Kurdjukina. Pod obshhej red. B.Ju. Kagarlickij. SPb: Izd. Universitetskaja kniga, 2001. 416 p.

20. Mezhdunarodno-pravovoe regulirovanie. [On-line]: http://www.irbis.vegu.ru/repos/7510/Html/246.htm (Visited on: 05.06.2015).

Copyright©ARHILIUC Victoria, 2016.

Contacte / Contacts / Контакты:

Str. Alexei Mateevici, 60.
MD-2009, mun. Chişinău, Republica Moldova.

E-mail: arhiliucv57@yahoo.com